blijven leren

Zwolle

Strategische Onderwijsagenda 2022-2026

Omdat ieder kind telt

In co-creatie met kinderopvang, primair onderwijs, voortgezet onderwijs en in verbinding met het beroepsonderwijs

Voorwoord

Zwolle is een onderwijsstad en daar zijn wij trots op! Onderwijs staat aan de basis van de levens van alle jonge inwoners van Zwolle. Daarnaast onderstreept Zwolle als onderwijsstad de regionale functie: elke dag zijn er zo'n 70.000 leerlingen en studenten in Zwolle – op een stad van 130.000 inwoners.

In het Zwolse Onderwijsverhaal telt ieder kind en jongere! Wij willen als stad optimale ontwikkelkansen bieden en zorgen voor een goede onderwijs plek. Een positief opgroeiklimaat en een positieve leercultuur waar we leren door vallen en opstaan. We zoomen in op veerkracht en het belang van samenwerking tussen en met verschillende disciplines en sectoren. Zodat de generatie van de toekomst in staat is mee te gaan in de verander(en) de maatschappij.

blijven leren

We staan als gemeente en onderwijs in gezamenlijkheid voor maatschappelijke opgaven. Waarbij maatschappelijke organisaties en ondernemers als aanpalende partners worden gezien. Ook hen hebben we hard nodig in de samenwerking om kinderen en jongeren voor te bereiden op hun toekomst.

In de gezamenlijke opgaven verwijzen we ook naar bestaand beleid en blijven de lopende agenda's en afspraken op het gebied van bijvoorbeeld Onderwijskansenbeleid, Passend Onderwijs & Jeugdhulp bestaan. Ook nieuw beleid zoals het Integrale Huisvestingsplan valt onder deze paraplu.

Via het Nationaal Programma Onderwijs is een impuls gegeven voor de komende twee jaar en zetten we samen met het onderwijs in op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren in het onderwijs. Dit programma is ook geborgd in deze Strategische onderwijsagenda.

Het is een dynamische agenda waarbij we met trots ook echt gezamenlijk optrekken in maatschappelijke opgaven door op verschillende niveaus aan de slag te gaan met de realisatie van de ambities. Voor de borging is het bestuurlijke overlegorgaan 'Lokale Educatieve Agenda" van Zwolle, hierna LEA, gekozen als de tafel waar opgaven samenkomen, waar we bijsturen en beslissingen nemen, gevoed door het werkveld. Dit in verbinding met de Zwolse8 en via bestaande sectortafels van de Human Capital Agenda waar veel energie zit in samenwerking om Zwolle als Onderwijsstad nog steviger te positioneren. Een stad waar ieder kind telt en en waar het heel normaal is dat je blijft leren en ontwikkelen!

Met dank aan allen die meegewerkt hebben aan deze agenda, wensen wij u veel leesplezier!

Wethouder Michiel van Willigen
Onderwijs (primair en voortgezet onderwijs, VSV, huisvesting, passend onderwijs)

Wethouder René de Heer
Economie, Onderwijs en werk (Human Capital Agenda)

Inhoud

Voorwoord 2

1. Inleiding 6
   1.1 Een sterke sociale basis en herstel van het gewone leven 8
   1.2 Het Zwolse Onderwijsverhaal: omdat ieder kind en iedere jongere telt! 9

2. Samenwerking naar een hoger plan 10
   2.1 De gezamenlijke opgaven 10
   2.2 De communicerende vaten 12
   2.3 Van strategie naar realisatie 13

3. De gezamenlijke opgave ‘doorlopende ontwikkellijnen’ 14
   3.1 Overkoepelende opgave 14
   3.2 De ambities 15
   3.3 De speerpunten 17

4. Thema 1: Optimale ontwikkelingskansen 18
   4.1 De ambities 18
   4.2 De speerpunten 19

5. Thema 2: Een passende onderwijsplek 20
   5.1 De ambities 20
   5.2 De speerpunten 21

6. Thema 3: Een positief sociaal opgroeiklimaat 22
   6.1 De ambities 22
   6.2 De speerpunten 23

7. Verbinding beroepsonderwijs – arbeidsmarkt - economie & cultuur 24

blijven leren

1. Inleiding

Ieder kind heeft recht op onderwijs. Ieder kind telt. Wij willen kinderen en jongeren optimale kansen bieden. Om op een passende onderwijsplek te ontdekken, te leren, te groeien tot volwassen inwoners die hun plek vinden in de samenleving.

Om hun deze kansen te geven, is een goede samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, gemeente en andere maatschappelijke organisaties cruciaal. Daarom hebben wij samen deze nieuwe Strategische onderwijsagenda “Ieder kind telt” voor Zwolle opgesteld. De Strategische onderwijsagenda 2022 – 2026 is een agenda waarin de gezamenlijke thema’s en de speerpunten staan voor het onderwijs aan kinderen en jongeren, van de voorschool tot en met het voortgezet onderwijs, in verbinding met het mbo en het hbo.

Kinderopvangorganisaties, onderwijs en de gemeente trekken al jarenlang samen op om alle kinderen en jongeren in Zwolle en uit de regio het beste en meest passende onderwijs te bieden. Ieder vanuit een eigen rol en eigen verantwoordelijkheden. De gemeente heeft wettelijke taken op het gebied van onderwijs, zoals leerplicht en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, onderwijshuisvesting, onderwijsachterstandenbeleid en het samenwerken omtrent de inzet van jeugdhulp. Voorschoolse voorzieningen en het onderwijs kennen gedeeltelijk dezelfde verantwoordelijkheden, maar hebben ook eigen wettelijke plichten, zoals het vormgeven van onderwijsinhoud en het bieden van passend onderwijs.

In deze onderwijsagenda 2022 – 2026 brengen we alles samen wat we in het onderwijs doen. Het is een borging van bestaand beleid, aangevuld met nieuwe opgaven. De strategische onderwijsagenda geeft uitvoering aan een motie van de raad om te komen tot een Zwols onderwijsverhaal. De opgaven hebben we in samenhang gebracht binnen drie thema’s waarbij we op strategisch, tactisch en operationeel niveau samenwerken. Vanuit de thema’s zijn speerpunten naar voren gekomen waar we concreet mee aan de slag gaan de komende jaren. Deze hebben wij zoveel mogelijk geformuleerd op het niveau van de kinderen en jongeren zelf. Zij zijn immers degenen voor en met wie wij resultaten willen bereiken.

Deze agenda is tot stand gekomen in samenwerking met de organisaties voor kinderopvang en het onderwijs. Het merendeel van deze agenda gaat met name over het funderend onderwijs in Zwolle als lokale gemeente. Als het gaat om doorgaande leerlijnen is er verbinding gelegd met het beroepsonderwijs waar we jongeren en inwoners vanuit de hele Regio Zwolle onderwijs bieden. Het beroepsonderwijs staat in nauwe verbinding met economische ontwikkelingen, de aansluiting op de arbeidsmarkt, het cultureel perspectief en geeft een ‘Zwols-brede’ doorkijk naar de ontwikkelingen in de regio.

1.1 Een sterke sociale basis en herstel van het gewone leven

Sinds 2019 heeft Zwolle de Hervormingsagenda. Dit is een gemeentelijke agenda voor het sociaal domein. De gemeente is partner van en werkt samen met partijen aan vijf sporen binnen de Hervormingsagenda. Deze onderwijsagenda is een uitwerking van een aantal onderdelen in de Hervormingsagenda. De ambities dragen bij aan spoor 1 De sterke sociale basis en spoor 3 Jeugd: Herstel van het gewone leven.

1.2 Het Zwolse onderwijsverhaal: omdat ieder kind en iedere jongere telt!

Zwolle heeft een heel breed aanbod in onderwijs: je kunt hier onderwijs krijgen op alle niveaus vanuit vele verschillende pedagogische stromingen. Die diversiteit maakt dat je in Zwolle alles kunt leren. Zwolle is dus voor veel jongeren uit de omgeving de plek waar zij zich ontwikkelen. Bovendien is het onderwijs een belangrijke werkgever in de regio. Het onderwijs is tot slot een cultuurdrager: de aanwezigheid van onderwijs op alle niveaus werkt ook door in de cultuur van de stad. Een stad van debat, dialoog en denken. Die kracht willen we ook inzetten om te doen. Daarom is dit document nadrukkelijk een strategische onderwijsagenda en geen strategische onderwijsvisie.

Omdat ieder kind en iedere jongere telt, willen wij dat ieder kind in Zwolle op een plek zit die past: waar het de (extra) aandacht krijgt die het nodig heeft en waar het talenten op zijn eigen manier kan ontwikkelen. Wij vinden het belangrijk dat elk kind optimale onderwijskansen krijgt en dat dit bij voorkeur in de wijken wordt georganiseerd, dicht bij huis. Voor sommige leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte is dit niet haalbaar

en gaan we uit van het leidende principe "thuisnabij." Doorlopende ontwikkellijnen lopen zo goed mogelijk: zonder hobbels. Ontwikkelen is breder dan onderwijsinhoud. En een kind ontwikkelt zich het beste in een positieve, stimulerende omgeving. Dat is de basis die we alle kinderen in Zwolle willen blijven bieden. Samen met ouders[1] gaan we voor het kind. Ouders staan – meer nog dan professionals – aan de basis van de ontwikkeling van een kind. Daarom zijn ouders een cruciale partner in de uitvoering van de Strategische onderwijsagenda. In samenwerking met ouders stellen we ieder kind en iedere jongere centraal in de leer- en ontwikkelomgeving.

Opgaven

Omdat ieder kind en iedere jongere telt. Voor ieder kind en iedere jongere willen wij:

1. Optimale ontwikkelingskansen
2. Een passende onderwijsplek
3. Een positief sociaal opgroeiklimaat

We zorgen gezamenlijk voor een doorgaande flexibele leerlijn met optimale ontwikkelkansen vanuit een sterke sociale basis door een positief opgroeiklimaat en een passende onderwijsplek

1 Ten behoeve van de leesbaarheid is ervoor gekozen om 'ouders' te schrijven waar ook verzorgers bedoeld worden, 'kind' te schrijven waar ook jongere bedoeld wordt en 'onderwijs' te schrijven waar ook kinderopvang bedoeld wordt.

2. Samenwerking naar een hoger plan

2.1 De gezamenlijke opgave

Zwolle is een onderwijsstad. Dat vraagt om constant onderhoud: om investeren in de infrastructuur voor onderwijs en ontwikkeling. De ambitie gaat over het creëren van de juiste randvoorwaarden voor Onderwijsstad Zwolle.

blijven leren

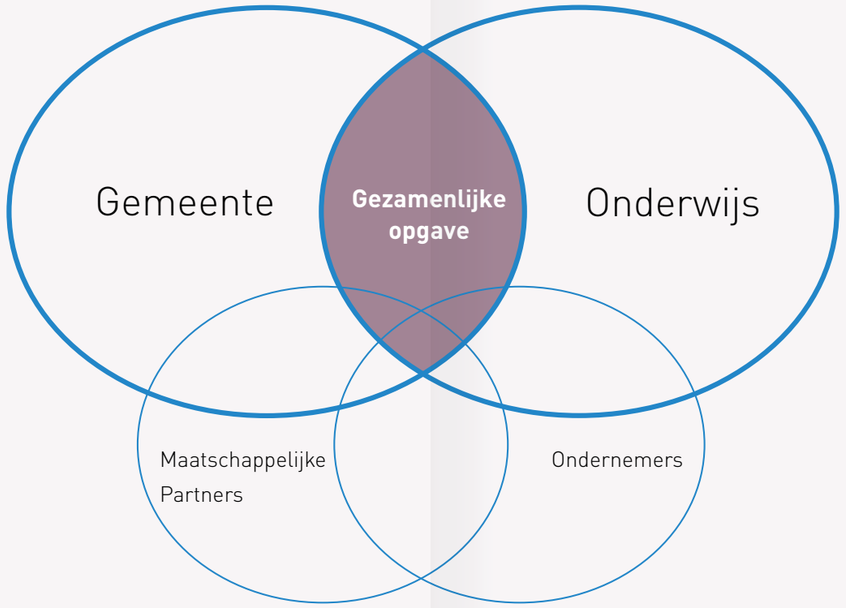
Als we spreken over de ‘infrastructuur’, dan gaat het over de manier van samenwerken ten dienste van de ontwikkeling van het kind en de jongere. Daarin is de ambitie om onderwijs, welzijn en ondernemen nauwer met elkaar te verbinden, om wijkgerichte samenwerking naar een hoger plan te trekken en om overkoepelende samenwerking tussen en over onderwijsinstellingen heen te stimuleren.

Veel betrokkenen willen de samenwerking tussen gemeente, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven versterken. Tijdens corona – met een concreet en helder doel – lukte dat zeer goed. Wij willen de krachtige samenwerking die door corona is ontstaan koesteren en verder verstevigen met deze agenda.

Aan de hand van gezamenlijke opgaven brengen we eerst in kaart wie welk belang heeft en welke verantwoordelijkheden daarbij horen. Vervolgens kan bepaald worden op welk niveau en via welke gremia een speerpunt wordt opgepakt.

2.2 De communicerende vaten

Voor een goede aansluiting tussen het bestuurlijk- en uitvoeringsniveau wordt een bestuurlijk trekker gekoppeld aan iedere werkgroep (of programma) die met één of meerdere speerpunten al aan de slag is of gaat. De bestuurlijke trekker is een vertegenwoordiger vanuit het overlegorgaan de Lokale Educatieve Agenda, hierna LEA. De bestuurder gaat, in samenwerking met de uitvoering, de concrete en praktische ontwikkelingen koppelen aan de gezamenlijke opgaven en speerpunten. Door het stimuleren van een goede samenwerking tussen bestuur en uitvoering wordt een brug geslagen tussen de twee niveaus en blijft de LEA ook via de bestuurder op de hoogte en betrokken bij de voortgang. De LEA is zodoende het bestuurlijke sturingsinstrument van de kinderopvang, het onderwijs en de gemeente, om in zoveel mogelijk gelijkwaardige verhoudingen en verbeterde samenwerking tot gezamenlijke afspraken te komen in de uitvoering.

2.3 Van strategie naar realisatie

De Strategische onderwijsagenda geeft duidelijkheid over onze opgaven en ambities en welke speerpunten wij daarbij hebben. In deze agenda komt al het onderwijs gerelateerd beleid samen en de middelen binnen de verschillende beleidsvelden geven daarbij de financiële kaders aan.

Uitvoering

De volgende taak die voor ons ligt is de uitwerking van speerpunten in de Strategische onderwijsagenda naar een uitvoeringsagenda. In de uitvoeringsagenda staat duidelijk aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is met bijbehorende prioritering, planning en voortgang. De LEA is de eigenaar en bestuurlijke opdrachtgever van de uitvoeringsagenda en de uitvoeringsagenda staat structureel op de agenda van het LEA-overleg dat vier a vijf keer per jaar plaats vindt. Met de uitvoeringsagenda stuurt de LEA op strategisch niveau integraal op de speerpunten. Hierin komen bestaand beleid en nieuwe opgaven samen.
De uitvoeringsagenda heeft een organisch karakter. Dit betekent dat acties gedurende de termijn van de Strategische onderwijsagenda, kunnen worden aangepast. Landelijke en lokale ontwikkelingen kunnen niet voorspeld worden, het is daarom van belang om de uitvoering de ruimte te geven om de agenda aan te passen daar waar nodig. Een goede samenwerking tussen alle partners op bestuurlijk en uitvoeringsniveau is een voorwaarde om dit te laten slagen.

Voortgang

De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de Strategische onderwijsagenda aan de hand van een informatienota.
Voor het beroepsonderwijs geldt dat de speerpunten integraal onderdeel zijn van het Zwolse8-overleg tussen onderwijs en gemeente. Hier wordt de voortgang besproken en sluiten deelnemers aan bij werkgroepen op de relevante gezamenlijke speerpunten en/of geven ze vorm aan de uitvoering van de speerpunten via de bestaande sectortafels van de regionale Human Capital Agenda.

3. De overkoepelende opgave “doorlopende ontwikkellijnen”

3.1 Overkoepelende opgave

In Zwolle willen we een flexibele doorgaande leerlijn waarbij overgangen vloeiend verlopen. Het gaat over een leven lang leren en ontwikkelen in aansluiting op de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle. We zien het verbeteren van doorlopende ontwikkellijnen als een gezamenlijke opgave die de drie thema’s overkoepelt.

blijven leren

Omdat ieder kind telt! **In Zwolle blijf je leren**

Willen we:
Een doorlopende flexibele ontwikkellijn

Bieden we:
Optimale ontwikkelkansen

Stimuleren we:
Een positief sociaal opgroeiklimaat[2]

Zorgen we:
Voor een passende onderwijsplek

Dragen we bij aan:
De Hervormingsagenda → een sterke sociale basis en herstel van het gewone leven

2 Een positief opgroeiklimaat vanuit het funderend onderwijs in verbinding met een positieve leercultuur in het beroepsonderwijs

3.2 De ambities

Kinderen ontwikkelen zich het beste in een ononderbroken en samenhangende ontwikkellijn – zowel op school als daarbuiten. Dat is dan ook onze inzet: het kind mag in principe geen hobbels in de ontwikkeling ervaren. In het onderwijs is er al veel aandacht voor doorlopende ontwikkellijnen. Ook in Zwolle zijn al vele initiatieven gestart. Zo zijn er steeds meer (Integrale) Kind Centra (IKC’s), waar extra ingezet wordt op het goed op elkaar aansluiten van voorschools, schools en naschools aanbod (horizontale doorlopende ontwikkellijn). En wordt er ingezet op de verbetering van de overgang van primair naar het voortgezet onderwijs. Het 10-14 onderwijs is daar een voorbeeld van. Deze ontwikkelingen willen wij in Zwolle nadrukkelijk versterken de komende jaren. We zetten in op het verder stimuleren van een brede (I)KC-ontwikkeling, waarbij partners in en rond het onderwijs gericht samenwerken in de wijk. Het doel van een wijkgerichte aanpak is om vroeg te kunnen signaleren in welke context kinderen opgroeien. Als we daar beter zicht op hebben, is het gemakkelijker om te kijken wat een kind nodig heeft om zich beter te kunnen ontwikkelen. Daarbij zoeken we aansluiting bij het Actieprogramma Kansrijke Start, gericht op de eerste 1000 dagen. En we kijken naar hoe onderwijsgebouwen hieraan kunnen bijdragen. Sommige wijken verdienen extra aandacht; niets is zo ongelijk als ongelijke gevallen gelijk behandelen.

Koppeling bestaande ontwikkelingen en beleid:
- IKC ontwikkeling (link met Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen)
- Verbeteren overgangen van kinderopvang - primair onderwijs – voorgezet onderwijs - MBO/HBO
- Verbeteren samenwerking onderwijs - arbeidsmarkt

Voor het jonge kind is het belangrijk dat voorschoolse voorzieningen en basisscholen samen een doorlopende ontwikkellijn neerzetten. Het ervaren van hobbels in de ontwikkeling willen we tegengaan. Met het nieuwe Onderwijskansenbeleid 2022 – 2026 zetten we hier gericht op in door bijvoorbeeld de overdracht van kinderen van de voor- naar de basisschool te verbeteren. Een goede overstap van het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs is van groot belang voor een optimale schoolloopbaan. We willen dat de overgang voor iedere leerling zo goed mogelijk verloopt. Dit draagt bij aan het verhogen van de kans op het succesvol voltooien van de gekozen opleiding in het voortgezet onderwijs. In het LEA-overleg maken we daarom ook afspraken over het proces van aanmelding en inschrijving.

Als jongeren het voortgezet onderwijs hebben voltooid, start een nieuwe fase in het beroepsonderwijs. Bij de overgang van het VO naar het beroepsonderwijs verbeteren we de 'warme overdracht'. Soms voelt het toch nog als 'het begeleiden tot de uitgang' terwijl we willen naar 'meelopen door de voordeur'. De komende jaren zetten we in op verbeteren van de reeds bestaande warme overdracht en het ontwikkelen van een methode om jongeren te volgen. We onderzoeken hoe we tot gezamenlijke monitoring kunnen komen, voor jongeren met leer- en gedragsproblemen tot en met het 1e vervolgjaar. We missen de overgang van het beroepsonderwijs naar universitair niveau. Wel bestaan er in Zwolle al varianten van samenwerking tussen hbo en universiteiten. De komende jaren willen we het academisch klimaat versterken om de doorgaande lijn volledig te benutten.

Kinderen en jongeren leiden we op voor de banen van de toekomst. Om dit te kunnen doen, is een goede verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt essentieel. Buitenschools leren kan een grotere plek innemen in het onderwijsprogramma. Het kan leerlingen meer betekenis geven aan wat ze leren en hen doen beseffen waarom een vak ertoe doet. Daarnaast kunnen opdrachten in samenwerking met bedrijven jongeren een beter beeld geven van waar ze later zouden kunnen werken. Ook 21st century skills komen in een project met externe partijen al gauw aan bod. Tenslotte draagt ook een doorgaande leerlijn tot en met academisch niveau bij aan het verder versterken van de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

blijven leren

3.3 De speerpunten

Bij de realisatie van de ambities voor doorlopende ontwikkellijnen focussen we ons op de volgende speerpunten:

a. We ontwikkelen een gezamenlijke monitoring over instituties heen en onderzoeken het gebruik van een portfolio.
b. De ontwikkellijnen voor kinderen zijn ononderbroken en samenhangend, waarbij we inzetten op een wijkgerichte aanpak,het stimuleren van verdere (I)KC-ontwikkeling en het verbeteren van de overgang van primair naar voortgezet onderwijs
c. Het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs verbeteren de warme overdracht voor jongeren en richten zich op het ontwikkelen van een volgsysteem specifiek voor jongeren met leer- en gedragsproblemen tot en met het 1e schooljaar in het beroepsonderwijs.
d. Het beroepsonderwijs experimenteert met uitwisseling van 'deelprogramma's' onderling, om jongeren een bredere blik mee te geven van sectoren waar zij kunnen werken.
e. We bereiden kinderen en jongeren beter voor op de banen van de toekomst door het versterken van de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven.

4. Thema 1: Optimale ontwikkelkansen

Het doel: Voor ieder kind en jongere optimale ontwikkelkansen

4.1 De ambities

In de afgelopen jaren hebben we verschillende stappen gezet om onderwijsachterstanden bij kinderen te voorkomen of terug te dringen. We verleggen onze blik van achterstanden naar kijken in kansen. Want we willen dat alle kinderen zoveel mogelijk gelijke kansen hebben in het onderwijs. We willen dat zij hun capaciteiten kunnen benutten en het maximale uit zichzelf kunnen halen.

Onderwijsachterstandenbeleid heet daarom nu Onderwijskansenbeleid. Dit beleid richt zich specifiek op het bieden van extra mogelijkheden en onderwijskansen voor kinderen van 0 tot 13 jaar met een (risico op een) onderwijsachterstand en is één van de speerpunten van het thema Optimale ontwikkelingskansen. Het beleid richt zich zowel op het kind als op de ouders en kenmerkt zich door een intensieve samenwerking met diverse partners in de stad.

Het gaat ons echter niet alleen om optimale kansen voor kinderen met een (risico op een) onderwijsachterstand. In Zwolle gaan we voor een ontdek- en ontwikkelomgeving die oog heeft voor ieder talent. Alle kinderen en jongeren moeten de kans krijgen te ontdekken en zich te ontwikkelen op basis van de eigen behoeften en mogelijkheden. Hoe eerder kinderen en jongeren weten waar hun talenten liggen, hoe beter ze zich daarin kunnen ontwikkelen. Goed voor henzelf en voor de samenleving. Wij gaan voor Zwolle als stad waar het talent van morgen wordt opgeleid en tot ontwikkeling komt. Zwolle heeft niet voor niets als eerste Nederlandse stad in 2021 het predicaat 'Zwolle kiest voor talent' ontvangen. Het onderwijs neemt daarin een belangrijke positie. We willen dat leerlingen meer hun talent ontdekken en ontwikkelen. Investeren

blijven leren

in talentontwikkeling, cultuureducatie en -participatie is dan ook een specifiek aandachtsgebied in het Cultuurperspectief Zwolle 2040.

Het wordt steeds duidelijker dat bewegen van groot belang is voor de ontwikkeling van kinderen. Niet alleen leren zij sociale vaardigheden en is het goed voor hun gezondheid, maar ook het belang van bewegen op de ontwikkeling van hun brein blijkt onmiskenbaar. Cognitieve functies en bewegen verlopen volgens grotendeels dezelfde processen in onze hersenen, waardoor kinderen die meer bewegen, zich ook cognitief beter ontwikkelen. Kinderen en jongeren die zich goed voelen, presteren ook beter op school. Het bewegingsonderwijs is dan ook onderdeel van het Zwols Sportakkoord en van belang in onze gezamenlijke onderwijsagenda. We gaan voor hogere motorische vaardigheden en een betere beweegstijl van 0- tot 18-jarigen. Beweegachterstanden gaan we vroegtijdig signaleren en we zorgen voor extra ondersteuning, beweegtalent wordt erkend en verder ontwikkeld.

De jongste generaties in ons land worden helaas hard geraakt door de coronamaatregelen. De maatregelen hebben de ontwikkelkansen voor kinderen en jongeren beperkt. Het leren is vertraagd en het sociale leven rondom de school stond een tijd stil. Daarom trekt de Rijksoverheid in totaal € 8,5 miljard uit voor een Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Onderwijsinstellingen investeren met dit programma gedurende twee schooljaren extra in de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van leerlingen en in het inhalen van vertragingen. Ook de gemeente krijgt middelen beschikbaar vanuit het NPO. In samenwerking met het onderwijs, de kinderopvang en andere maatschappelijke organisaties geeft gemeente Zwolle een extra impuls op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling. Zo dragen wij als onderwijsstad gezamenlijk bij aan het herstellen van de ontwikkelingskansen voor ieder kind en iedere jongere.

4.2 De speerpunten

Bij de realisatie van de ambities voor optimale ontwikkelkansen focussen we ons op de volgende speerpunten:

a. Kinderen van 0 tot 13 jaar met een (risico op een) onderwijsachterstand hebben betere onderwijskansen.
b. Leerlingen ontdekken en ontwikkelen meer hun talent.
c. Kinderen en leerlingen beschikken over een betere beweegleefstijl.
d. Kinderen en leerlingen krijgen extra hulp om leervertragingen in te halen; met het Nationaal Programma Onderwijs zetten we extra in op de sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling.

Koppeling bestaande ontwikkelingen en beleid:
- Onderwijskansenbeleid
- Cultureel Perspectief
- Gelijke kansen Alliantie
- Sportakkoord
- Nationaal Programma Onderwijs
- Samenwerkingsverband 2305 PO en VO

5. Thema 2: Een passende onderwijsplek

Het doel: Voor ieder kind en jongere een passende onderwijsplek

5.1 De ambities

Een passende onderwijsplek is van essentieel belang voor ieder kind en draagt bij aan het welbevinden en meer kansen op de arbeidsmarkt. Lokaal en in de regio is al veel aandacht voor het bieden van een passende onderwijsplek. In Zwolle wordt net als in veel andere gemeenten veel jeugdhulp ingezet, thuis en op school.

Om onnodige specialistische hulp te voorkomen, gaan we uit van meer preventieve inzet op scholen. Scholen en de gemeente kijken samen hoe dit het beste vorm te geven. Dit doen wij via het programma 'Samen voor een stevige basis', dat we de komende jaren voortzetten en uitbreiden. In het programma werken we aan het optimaliseren van de doelen van de Jeugdwet: zo preventief mogelijk, zo normaal mogelijk en zo dicht mogelijk bij het gewone leven van kinderen en jongeren (en hun ouders). We gaan voor betere vormen van ondersteuning voor kinderen en jongeren, waarbij (speciaal) onderwijs en jeugdhulp in samenwerking hun taken zo effectief en efficiënt mogelijk vervullen, in aanvulling op de inzet van ouders en mede-opvoeders.

In de afgelopen jaren is intensief ingezet op samenwerking en afstemming tussen kind en ouders, onderwijs, leerplicht en RMC en het sociaal wijkteam van de gemeente. Met als resultaat dat we het goed doen wat betreft het bestrijden van voortijdige schooluitval en het bevorderen van schooldeelname. We willen dat er voor ieder kind een passende onderwijsplek is in de gemeente Zwolle én blijft, dus blijven we inzetten op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en leerlingen bij schoolverzuim vroegtijdig te spreken

blijven leren

en te begeleiden naar juiste ondersteuning. Ons uitgangspunt is dat ieder kind en iedere jongere op school zit.

Een passende onderwijsplek willen we zoveel mogelijk bewerkstelligen binnen het onderwijs. Dat kan betekenen dat voor leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben, aanpassingen aan schoolgebouwen gewenst zijn. We houden hiermee rekening bij onderhoud, renovatie en nieuwbouw binnen de financiële en wettelijke kaders die we hebben en die het Integraal Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen ons biedt.

5.2 De speerpunten

Bij de realisatie van de ambities voor een passende onderwijsplek focussen we ons op de volgende speerpunten:

a. Kinderen en jongeren ontvangen betere vormen van ondersteuning, waarbij (speciaal) onderwijs en jeugdhulp in samenwerking hun taken zo effectief en efficiënt mogelijk vervullen in aanvulling op de inzet van ouders en mede-opvoeders.
b. Meer kinderen en jongeren nemen deel aan het onderwijs, waarbij schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten wordt teruggedrongen.
c. Bij onderhoud, renovatie en nieuwbouw houden we rekening met wat nodig is om kinderen zo normaal en zo regulier mogelijk onderwijs te kunnen laten volgen.

Koppeling bestaande ontwikkelingen en beleid:

- Ontwikkelagenda Krachten bundelen voor 'De toekomst van Zwolle'. Scholen en gemeente:
- samen voor positieve resultaten voor de jeugd.
- Programma Samen voor een stevige basis
- Meerjarenbeleidsplan Voortijdig schoolverlaten

6. Thema 3: Een positief sociaal opgroeiklimaat

Het doel: Voor ieder kind en jongere een positief sociaal opgroeiklimaat

6.1 De ambities

We willen de veerkracht en weerbaarheid van kinderen en jongeren vergroten in een samenleving die veel vraagt. Daarbij sluiten we aan bij het Actieprogramma Kansrijke Start en zijn we partners in het tegengaan van radicalisering.

Onderwijs gaat niet alleen over cognitieve ontwikkeling, maar ook over de sociaal-emotionele ontwikkeling. We maken ons hard voor een positief sociaal opgroeiklimaat. Dat betekent dat we werken aan een sociale omgeving die je uitdaagt om je best te doen, maar die je ook direct weer opvangt als je valt. We nemen daarbij positieve gezondheid als richtinggevend concept zoals opgenomen in de Beleidsagenda gezondheid 2022 – 2026. Dit betekent een brede focus op mentale, fysieke en sociale gezondheid en een veilig opgroeiklimaat. Het Nationaal Programma Onderwijs geeft de komende drie jaar een extra impuls, waarbij de inzet van de gemeente een focus heeft op het versterken de sociaal-emotionele weerbaarheid.

Positieve gezondheid gaat niet om wat iemand niet kan, maar juist om wat iemand wel kan, belangrijk vindt en eventueel wil veranderen. Het gaat onder andere over zingeving en serieus genomen worden. Jongeren willen waardevolle dingen doen en op waarde worden geschat. Ondertussen leven wij in een steeds sneller veranderende maatschappij. De opkomst van technologie en de verwevenheid daarvan met ons dagelijks leven, maken dat de rollen en functies van mensen binnen de maatschappij aan het veranderen zijn. Dat geeft ruimte om een andere invulling aan het leven te geven. Het is van belang in te kunnen spelen op al die veranderingen, gebruik te kunnen maken van de nieuwe technieken en van waarde te kunnen zijn voor jezelf en de samenleving. Exploreren, innoveren, krachten bundelen door diversiteit, door denkers en doeners samen te brengen in één team,

blijven leren

in één persoon. Waar praktische en theoretische benaderingswijzen samenkomen en beide van onmisbare waarde zijn. En waarbij we het onderscheid tussen hoog en laagloslaten. Ieder kind mag er zijn en is van toegevoegde waarde, of het nu praktisch of theoretisch onderwijs volgt. Deze waardering wordt (nog) niet altijd gezien en ervaren. In en rondom het onderwijs wordt al ingezet op de ondersteuning van kinderen en jongeren bij het vinden van die toegevoegde waarde, bijvoorbeeld met een project als Impacter. De komende jaren zetten we de ondersteuning voort.

Het vinden van toegevoegde waarde gaat ook om zelf keuzes kunnen maken. En dat is lastig in een samenleving waar de prestatiedruk steeds meer toeneemt. Prestatiedruk volledig wegnemen uit de maatschappij is onmogelijk - en misschien ook wel onwenselijk. Kinderen en jongeren worden echter op steeds jongere leeftijd belast met mentale druk en stress. Dat heeft verstrekkende gevolgen: sommige kinderen dreigen al jong uit het schoolsysteem te vallen. En schaduwonderwijs wordt steeds belangrijker: kinderen van vermogende ouders krijgen vaker en meer bijles en bijspijkercursussen. Die prestatiedruk werkt indirect door in de ontwikkeling van kinderen (het gevoel altijd alles goed te moeten doen; je laten zien op social media; schoolprestaties). Landelijk geeft maar liefst 78 procent van de jongeren tot 24 jaar aan prestatiedruk te ervaren (Raad voor de Volksgezondheid, 2017). Ook in Zwolle wordt deze landelijke ontwikkeling teruggezien. We zetten daarom in op bewustwording en gaan voor een opgroeiklimaat op en rondom school waarin kinderen en jongeren minder prestatiedruk ervaren en mogen leren door vallen en opstaan. Daarbij gaan we nadrukkelijk in gesprek met kinderen en jongeren en niet alleen over hen. En kijken we naar wat we zelf aan onnodige of zelfs ongezonde prestatiedruk creëren in de context van bijvoorbeeld het onderwijs.

6.2 De speerpunten

Bij de realisatie van de ambities voor een positief sociaal opvoedklimaat focussen we ons op de volgende speerpunten:

a. Kinderen hebben een betere positieve gezondheid. Dat betekent dat hun vermogen om met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan is vergroot. Het Nationaal Programma Onderwijs geeft hieraan een extra impuls.
b. Jongeren weten dat zij een toegevoegde waarde hebben, of zij nu praktisch of theoretisch onderwijs volgen.
c. Kinderen en jongeren ervaren minder prestatiedruk.

Koppeling bestaande ontwikkelingen en beleid:
- Beleidsagenda gezondheid
- Nationaal Programma Onderwijs
- Veiligheidsvisie
- Toenemende prestatiedruk
- Belang van waardering praktijkonderwijs versus theoretisch onderwijs

7. Verbinding beroepsonderwijs – arbeidsmarkt - economie & cultuur

Het beroepsonderwijs in Zwolle biedt opleidingen aan zo'n 55.000 studenten en inwoners van de Regio Zwolle als het gaat om herscholing, omscholing en bijscholing. Zwolle is een onderwijsstad om trots op te zijn en biedt een leven lang perspectief in ontwikkeling. Met de Human Capital Agenda onder het motto 'Upgrade jezelf' zetten we in op een leven lang ontwikkelen om de arbeidsmarkt - en daarmee de regionale economie - vitaal en veerkrachtig te houden. De 4 mbo- en 4 hbo-scholen zijn vertegenwoordigd in het samenwerkingsverband, de Zwolse8, en zien we als belangrijke partner in de realisatie van de ambitie om de 4e Economische Regio te worden.

blijven leren

Met het Economisch Perspectief zetten we in op het vergroten van ons innovatievermogen. Door de verbinding tussen onderwijs en ondernemers te versterken vanuit onze groeisectoren, willen we inspelen op de kansen die voor ons liggen. Daarnaast zetten we in op ondernemen met impact, waarbij we ook mét het onderwijs gezamenlijk optrekken in maatschappelijke opgaven. Met ons Cultureel Perspectief zetten we in op Zwolle als experimentele Hanzestad, waarin kunst en cultuur bijdragen aan de hoge kwaliteit van leven van iedereen die hier woont, werkt en recreëert. We willen investeren in artistiek talent en het creatieve onderwijs verbinden met het professionele culturele veld.

We zien het onderwijs als partner in innovatie en als katalysator in de schaalsprong die Zwolle de komende jaren maakt. In gezamenlijkheid met het beroepsonderwijs richten we ons de komende jaren op het bieden van perspectief in ontwikkeling op ieder moment en een innovatief onderwijsklimaat. Onder innovatief onderwijsklimaat verstaan we ook het versterken van het academisch klimaat.

Met het onderwijs versterken we de doorgroei van de speerpuntsectoren naar krachtige pijlers onder de economische doorontwikkeling van de Regio Zwolle. We hebben oog voor thema's als digitalisering, robotisering en verduurzaming, die van belang zijn om de leerlingen goed voor te bereiden op actuele kansen en uitdagingen. We hebben ook aandacht voor die sectoren waarin de krapte op de arbeidsmarkt het risico meebrengt dat leerlingen van het vmbo vroegtijdig uitstromen om via het bedrijfsleven te worden opgeleid, zoals bijvoorbeeld in de techniek. Waar mogelijk willen we de samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs voor deze sectoren versterken, zodat we met elkaar kunnen blijven zorgen voor én kwalitatief hoogwaardig onderwijs én voldoende toestroom voor de bedrijven werkzaam in deze specifieke sectoren.

7.1 Perspectief in ontwikkeling

We willen een doorgaande flexibele leerlijn creëren om ervoor te zorgen dat iedereen zich een leven lang kan blijven ontwikkelen. Jongeren realiseren zich (of: beseffen zonder 'zich') soms nog onvoldoende dat zij zich hun hele leven lang kunnen blijven ontwikkelen. De benodigde kennis en vaardigheden om een beroep uit te kunnen oefenen veranderen razendsnel. Zelfs sectoren en beroepen veranderen de komende jaren.

Koppeling bestaande ontwikkelingen en beleid:
- Cultureel Perspectief
- Economisch Perspectief
- Wetenschap agenda onderwijs en jeugd
- Brede Welvaart
- Sustainable Development Goals

Koppeling regionaal
- Human Capital Agenda
- Regionaal Werkbedrijf
- Regio Deal Zwolle
- New Jobs (Zwolse8)
- De Zwolse Koers
- Samenwerkingsverband 2305 PO en VO

In Zwolle blijven we kansen creëren en zijn welzijn en welvaart onlosmakelijk met elkaar verbonden. Gericht op het welzijn en het voorkomen van vertraging en/of achterstanden bij jongeren in het beroepsonderwijs geeft het Nationaal Programma Onderwijs de komende drie jaar een extra impuls. Hiermee wordt extra geïnvesteerd in de kwaliteit van onderwijs.

Speerpunten:

a. Het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs zorgen voor optimalisatie van de warme overdracht en experimenteren met vormen van coaching/mentoraat over instituties heen.
b. We stimuleren een positieve leercultuur vanuit het principe "Leren door vallen en opstaan".
c. Het beroepsonderwijs ontwikkelt de flexibele leerlijnen verder.
d. We zorgen voor verbinding van onderwijs en welzijn in het beroepsonderwijs .
e. We werken datagedreven en sluiten aan bij Smart City Zwolle.
f. Jongeren krijgen extra hulp; met het Nationaal Programma Onderwijs is extra ingezet op socialisatie (sociaal emotionele ontwikkeling) en aansluiting op de arbeidsmarkt.

7.2 Innovatief onderwijsklimaat

Onderwijs als katalysator beweging Zwolle 4e Economische Regio

In Zwolle worden ambitieuze studenten opgeleid tot de beroepsbevolking van morgen; zij vormen de ruggengraat van de economie in de regio en zijn daarom onmisbaar om de groeisectoren waar we op inzetten te realiseren, namelijk de creatieve (maak)industrie, ICT-E-commerce, Health en Agri & Food sector.

a. De gemeente zet zich in om samen met bedrijfsleven en onderwijs te werken aan een sterker imago van de stad en Regio Zwolle.
b. Studentenhuisvesting is als onderdeel van de omgevingsvisie opgenomen bij nieuwe planvorming.
c. Gezamenlijk brengen we het onderliggende onderwijsecosysteem in kaart om de groeisectoren naar de top te brengen.
d. We versterken het academisch klimaat.

De lerarenopleiding staat aan de wieg van de nieuwe Zwolse generaties; de impact van die opleiding is heel hoog, waarmee de opleiding bijdraagt aan de katalysatorfunctie.

blijven leren

Onderwijs als partner in innovatie

We willen graag met het onderwijs ons innovatievermogen vergroten. We zetten daarom in op het verbreden van de interprofessionele leerlijnen en het stimuleren van cross-sectorale samenwerking. We optimaliseren daarbij ook de huidige infrastructuur voor onderwijs en kennisontwikkeling, zodat we nog meer kennis met elkaar delen, waardoor innovatie in versnelling komt.

a. Vanuit de speerpuntsectoren werken we met elkaar aan het versterken van onderlinge verbindingen tussen ondernemers en onderwijsinstellingen.
b. We verkennen hoe we onderwijs optimaal in kunnen zetten om de speerpuntsectoren verder te versterken.

De Spoorzone is een schoolvoorbeeld van een sterke samenwerking tussen verschillende onderwijssectoren en het bedrijfsleven. Het is een broedplaats voor starters waar zij bedrijven en gelijkgestemden kunnen vinden.

Koppeling Corona Herstel beleid:

Actualiteit Covid-19
- Lokaal Sociaal Herstel na (ast) Corona
- Regionale aanpak Herstel Economie & Werkgelegenheid
- Regionaal Actieteam Jeugdwerkloosheid (RMC, VSV)

De ontwikkelingen in de maatschappij volgen elkaar in no-time-tempo op. De Covid-19 pandemie en daarmee gepaard gaande rijks investeringen om zoveel mogelijk steun te bieden aan werknemers en werkgevers heeft de 'oververhitte' arbeidsmarkt als het ware nog verder 'verdoofd'. Voor het eerst in jaren zijn er meer openstaande vacatures dan werklozen (NRC, augustus 2021). In zijn algemeenheid stijgt de gemiddelde leeftijd van werknemers in alle sectoren (zorg, onderwijs en overheid zijn daarin koploper) en veel mensen gaan de komende jaren met pensioen. Het aantal vacatures blijft naar verwachting hoog, waardoor we in de toekomst alle opgeleide jongeren keihard nodig hebben. Tegelijkertijd heeft de pandemie op korte termijn gezorgd voor Jeugdwerkloosheid, jongeren met tijdelijke contracten, 'bijbaantjes in de horeca' en starters stonden ineens op straat. Daarnaast hebben jongeren de afgelopen jaren veelal thuisonderwijs gevolgd, minder sociaal contact gehad en mogelijk andere keuzes gemaakt dan onder normale omstandigheden. Onze jongeren krijgen ook zoveel mogelijk hulp via de regionale aanpak 'Herstel Economie & Werkgelegenheid', de aanpak 'Jeugdwerkloosheid' en ons lokale 'Sociale Herstelplan', met het onderwijs als belangrijke partner.

In co-creatie met

